

YAŞAMDA MALİ ÇÖZÜM

(5 Şubat 2015)

Yahya ARIKAN

malicozum@ismmmo.org.tr

2014'E VEDA İŞLEMLERİNE DEVAM – II

Geçtiğimiz haftalarda aynı başlıkla bir yazımı okumuştunuz. O yazıda yılsonu işlemlerine ilişkin hatırlatmalar yapmıştık. Özellikle de KDV beyannameleri verilmeden önce dikkat edilecek konulara vurgu yapmıştık.

Şimdi sıra, geride kalan yılın kazançlarının hesaplanarak beyan edilmesine geldi. Bu açıdan ilk beyan 16 Şubat tarihinde geçici vergi beyannamesi ile yapılacaktır. Daha sonra gelir vergisi mükellefleri 25 Mart tarihine kadar, kurumlar vergisi mükellefleri de 25 Nisan tarihine kadar yıllık beyannamelerini verecekler.

Bu süreçte dikkat edilmesi gereken bazı konular üzerinde kısa kısa duralım.

- Kasanın fiili bakiyesi ile kaydi bakiyesinin uygun olup olmadığı mutlaka kontrol edilmeli. Kasada fiktif bakiye varsa, adet yoluyla faiz hesaplanması gerekiyor. Aynı husus ortaklardan alacaklar hesabı için de geçerli.
- Kasada mevcut yabancı paralar efektif alış kuru ile değerlendirilir. Döviz cinsinden değerlendirme farkları olumlu ise kambiyo kârı olarak, olumsuz farklar ise kambiyo zararı olarak dönem matrahının tespitinde dikkate alınmalıdır. (445 seri numaralı VUK Genel Tebliği uyarınca, 1 ABD Doları Efektif Kuru 2,3173 – 1 EURO Efektif Kuru 2,8187)
- Diğer dövizli alacak ve borçların değerlemesinde efektif kurun değil, döviz alış kurunun dikkate alınması gerekiyor. Bu kapsamda bankada bulunan dövizler, döviz cinsi borç ve alacaklar değerlemeye tabi tutulacaktır. Oluşan farklar kambiyo kârı veya zararı olarak dikkate alınacaktır. (445 seri numaralı VUK Genel Tebliği uyarınca, 1 ABD Doları Döviz Kuru 2,3189 – 1 EURO Efektif Kuru 2,8207)

Faiz Hesaplama

- Maliye Bakanlığı avansların da borç ya da alacak olarak kabul edilmesi gerektiğini söylüyor. Bu kapsamda döviz cinsinden alacak ya da borçların da kur değerlemesine tabi tutulması gerekiyor.
- Vadeli mevduat ve repoda bulunan paraların 31.12.2014 tarihine kadar işlemiş faizlerinin hesaplanıp gelir olarak dikkate alınması gerekiyor. Vade henüz dolmamış yani gelir elde edilmemiş bile olsa dönem sonuna kadar hesaplanacak faizin tahakkuk ettirilmesinde fayda var.

- Aynı mantık, banka kredi faizleri açısından da geçerli. Faiz ödenmemiş bile olsa, kredinin 31.12.2014 tarihine kadar olan faizinin hesaplanıp gider yazılması gerekiyor.
- 2014 yılında aktifleştirilen yatırımlar (sabit kıymetler) ile ilgili kredi faizlerinin ve kur farklarının giderleştirilmesi mümkün değil. Bu tutarların yatırım maliyetine eklenmesi gerekiyor.

Hatırlatmalara Devam

- 2014 yılında dava veya icra safhası başlatılan alacaklar, karşılık ayrılıp giderleştirilebilir. Dava veya icra işlemleri daha önceki yıllarda başlatılmışsa Maliye Bakanlığı 2014 yılında karşılık ayırlamayacağını söylüyor.
- Artık vadeli çekler için de reeskont işlemi yapılabiliniyor.
- 2012 yılında ayrılan ve 31.12.2014 tarihi itibariyle kullanılmayan yenileme fonunun 2014 yılı geliri olarak dikkate alınması gerekiyor.

Vergiler hesaplanıp, beyannameler verilinceye kadar hatırlatmalarımız devam edecek.

.....

İŞ GÜVENLİĞİNDE ÇALIŞANLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

Hepimizi üzen çok sayıda iş kazası yaşadık ve bunun sonucunda da 2014 yılı bugüne kadar en fazla kayıp yaşanan yıl olarak tarihe geçti. 2014 yılında resmi kayıtlara göre 1693 işçi, iş kazası sonucu hayatını kaybetti.

Başta işverenler, devlet, üniversiteler, sendikalar, sivil toplum örgütleri ve çalışanlar olmak üzere toplumun tüm kesimlerinin iş kazalarını önlemek üzere işbirliği içinde hareket etmesi gerekmektedir.

Özellikle iş kazalarının en önemli nedeninin eğitimlerin yetersizliği olduğu dikkate alındığında bu konuda ivedi ve önemli çalışmalar yapılması gerektiği sonucu ortaya çıkmaktadır.

Çalışanların Yükümlülükleri

Bu anlamda bugünkü yazımızda çalışanların iş kazalarının azaltılmasındaki rolünü ve yükümlülüklerini ele alalım istedik.

Çalışanlar, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlüdür.

Çalışanların, işveren tarafından verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yükümlülükleri şunlardır:

- İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek.
- Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak.
- İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek.
- Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen noksanlık ve mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.
- Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak (Md. 19)

Çalışan, işverenle birlikte, işveren adına işin ve işyerinin sevk ve idaresinden sorumlu olan işveren vekillerinin de mevzuata, bireysel hizmet sözleşmesine, toplu iş sözleşmesine, mahalli örf ve adetlere, işyeri çalışma sistemi ve uygulamaları doğrultusundaki emir ve talimatlarına uymakla yükümlüdür.

SORU-CEVAP

*Çalıştığım işyerinde eşi rahatsızlık geçiren bir iş arkadaşımız vardır. Bu arkadaşımızın eşinin sağlık sorunlarına zaman ayırması için birkaç arkadaşımızla yıllık izinlerimizin bir kısmını bu arkadaşımıza devretmek istiyoruz. Bu mümkün müdür? **Fatih Kaya***

İş Kanununa göre, çalışanların dinlenme ve motivasyonlarını artırmaları için yıllık izin hakkı getirilmiştir. Buna göre, işe girdikten itibaren bir yıl tamamlandığında yıllık izin hakkı doğmakta olup, bu tarihten itibaren de bir yıl içinde kullanılması gerekmektedir. Yıllık izin hakkından vazgeçilemeyeceği gibi, başkasına da devredilemez.